

PODKAST

NEPOKORENI

UNIVERSITÄT

NEPOKORENI UNIVERZITET – PODKAST MREŽE AKADEMSKE SOLIDARNOSTI I ANGAŽOVANOSTI – MASA

Krajem 2023. godine, Mreža akademske solidarnosti i angažovanosti (MASA) pokrenula je podkast pod nazivom *Nepokorenij univerzitet*. Sluteći da se sve više sužava polje za kritičko delovanje akademskih radnika u Srbiji, uz sve neskriveniji progon malobrojnih profesora i naučnika koji se usuđuju da javno progovore protiv nosilaca vlasti ili njihovih planova za razvoj Srbije, odlučili smo da otvorimo jedan od retkih alternativnih kanala komunikacije između akademaca i javnosti u Srbiji. Stiče se utisak da je, kako su se epizode iz meseca u mesec nizale, pozicija kritički nastrojenih akademaca bivala sve gora, uz njihovo, sve češće, javno etiketiranje pa i progon od strane onih ka kojima je oštrica njihove kritike bila upućena.

Za kratko vreme broj pratilaca našeg YT kanala na kome se emituje podkast je porastao na nekoliko stotina, sa prosečno blizu 1500 pregleda po epizodi. Najgledanija epizoda, u kojoj je gostovao naš kolega Jovo Bakić, profesor Filozofskog fakulteta BU, je zabeležila preko 5000 pregleda, što dovoljno govori o opravdanosti odluke o pokretanju ovakvog načine komunikacije između akademije i javnosti.

Može li se danas uopšte govoriti o univerzitetu kao mestu otpora nestručnosti, nedemokratičnosti ili na kraju krajeva bahatosti onih koji se nalaze na pozicijama moći u Srbiji? Može li nekolicina javno izloženih profesora odbraniti univerzitet od sve brutalnijih

nasrtaja na njegovu autonomiju od strane nosilaca vlasti u Srbiji? Zašto čuti univerzitetska javnost? Ovo su samo neka od pitanja o kojima smo razgovarali sa našim gostima u prvom ciklusu podkasta, a koji su sa nama podelili svoja mišljenja o tome kako bi intelektualci trebalo da se bore sa institucionalnim pretnjama, medijskim napadima i drugim pritiscima zbog svojih kritičkih stavova. Osim toga, diskutovalo se i o sve češćim tužbama protiv univerzitetskih profesora, kampanjama diskreditacije i širim posledicama ovakvih praksi po društvo, demokratski dijalog i akademsku slobodu u celini.

Na narednim strancima predstavljamo učesnike prvog ciklusa našeg podkasta i koristimo još jednom priliku da im se zahvalimo na tome što su odvojili svoje vreme da, u vremenu kada mnogi radije biraju da čute, govore o problemima sa kojima kritički nastrojeni intelektualci u Srbiji suočavaju.

Nº 1 Oliver Tošković

Serijal podcasta *Nepokorenj Univerzitet* započeli smo gostovanjem profesora Filozofskog fakulteta *Olivera Toškovića*. Među temama o kojima smo govorili izdvojile su se one koje su se ticale izbora članova Saveta Univerziteta i fakulteta, uticaja vladajućih struktura na nezavisne institucije poput Univerziteta, faktorima koji utiču na čest izostanak objedinjene reakcija Univerziteta o važnim pitanjima koji se tiču integriteta i autonomije ove institucije. Bilo je reči i o atomizaciji Univerziteta, ulozi naučnika kao društvenog aktera, širem procesu društvenih promena i ulozi akademске zajednice u ovim procesima, važnosti građanskog angažmana/aktivizma pripadnika akademske zajednice i mnogim drugima.

Oliver Tošković je vanredni profesor na Odeljenju za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, na Filozofskom fakultetu u Kosovskoj Mitrovici, a radio je i na Fakultetu sporta i fizičke kulture i na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju u Beogradu. Saradnik je Laboratorije za eksperimentalnu psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, Instituta za psihologiju u Beogradu, Instituta za pedagoška istraživanja u Beogradu, Instituta

za mentalno zdravlje u Beogradu i Istraživačke stanice Petnica. Glavne oblasti interesovanja i istraživanja su psihologija opažanja, eksperimentalna estetika, evaluacija obrazovanja, statistika i metodologija naučnih istraživanja.

Nº 2 Biljana Đorđević

Gošća druge epizode podcasta *Nepokorení univerzitet* bila je docentkinja Fakulteta političkih nauka **Biljana Đorđević**. Ova epizoda započela je razgovorom o spoju akademskog rada i političkog angažmana, zatim smo govorili o važnosti formalnog obrazovanja u političkom životu, nedostatku političkog obrazovanja i participacije građana, akademском rečniku kao barijeri u komunikaciji političkih ideja. Dotakli smo se i tema koje se tiču dužnosti i važnosti društvenog angažmana i javnog izražavanja kritičkog mišljenja članova akademske zajednice, problemima i izazovima sa kojima se naša gošća susretala u političkom angažmanu kroz Ne davimo Beograd i Zeleno-levi front.

Biljana Đorđević je docentkinja na Politikološkom odeljenju Univerziteta u Beogradu – Fakulteta političkih nauka, na kome predaje kurseve iz oblasti savremenih političkih teorija. Magistrirala je u oblasti istraživanja u političkoj teoriji na Hertford koledžu

Univerziteta u Oksfordu, a doktorirala u oblasti političkih nauka na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Angažovana je kao savetnica i istraživačica od strane brojnih nacionalnih i međunarodnih organizacija u Srbiji. Za poslanicu u Skupštini Srbije izabrana je na parlamentarnim izborima 2022. godine sa liste „Moramo – Akcija – Ekološki ustank – Ćuta – Ne davimo Beograd – Nebojša Zelenović“. Početkom novembra 2023. izabrana je za kopredsednicu Zeleno-levog fronta.

Nº 3 Jovo Bakić

Među najgledanije epizode se ubraja ona u kojoj je gostovao **Jovo Bakić**, profesor Filozofskog fakulteta. Profesor Bakić je, između ostalog, govorio o načelima koje smatra neophodnim za funkcionisanje društva, viđenju univerziteta, važnosti slobode misli i njene aktivne odbrane, Savetu Univerziteta u Beogradu, reakcijama institucija na režimske pritiske, inertnosti mладих, stanju političkog sistema i uticanja međunarodnih činilaca na isti, budućnosti građanskog društva i demokratije, položaju akademske zajednice u društvu, sindikalnom organizovanju

akademskih radnika, odgovornosti naučnih radnika i akademiji kao životnom pozivu.

Jovo Bakić je vanredni profesor na Odeljenju za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Stručno se usavršavao na Univerzitetima u Oksfordu, Helsinkiju i na Univerzitetu Masačusets u Amherstu. Predavao je na Karlovom univerzitetu u Pragu. Napisao je tri obimne monografije i objavio tridesetak kraćih studija na srpskom, engleskom i nemačkom jeziku u naučnoj periodici i zbornicima naučnih radova. Zainteresovan je za istorijsku sociologiju politike i sociologiju saznanja, a posebno za analizu i kritiku ideologija, teorije nacije i nacionalizma, bivšu Jugoslaviju i njene države-naslednice.

Nº 4 Bojana Bodroža

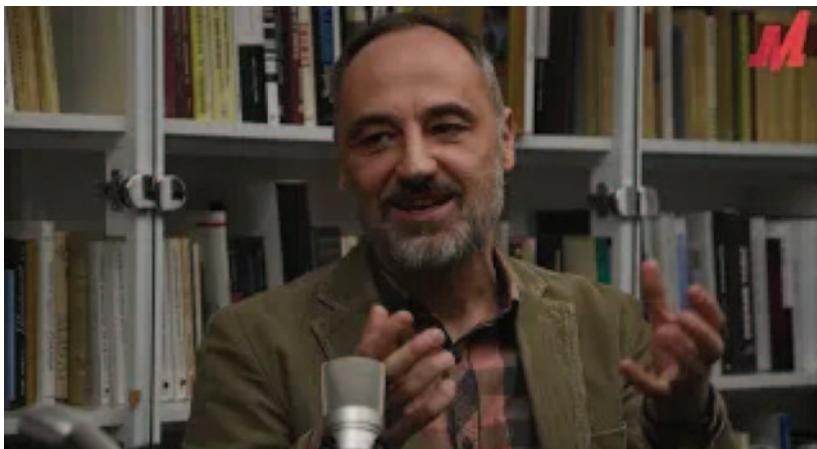

U našem podcastu gostovalna je i **Bojana Bodroža**, psihološkinja i docentkinja na Odseku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Bojana je govorila o društvenom angažmanu akademskih radnika, da li akademija i društveni angažman treba da budu vezani, važnosti kritičkog mišljenja, faktorima koji utiču

na angažovanje pojedinaca u društvenom i političkom životu, spoju aktivizma i akademskog rada. Kroz razgovor smo se dotakli i tema primenljivosti naučnih istraživanja, solidarnosti i umrežavanju akademskih radnika, finansiranju akademskih istraživanja, problemima sa kojima se suočavaju istraživači, smeru u kome ide akademija i pokušajima rušenja autonomije univerziteta u Srbiji.

Bojana Bodroža je psihološkinja i docentkinja na Odseku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Bila je zaposlena na Institutu za pedagoška istraživanja u Beogradu. Bavi se istraživanjima iz oblasti socijalne psihologije i sajberpsihologije. Učestvovala je na više međunarodnih i nacionalnih projekata iz oblasti obrazovanja i socijalne psihologije. Objavila je veći broj radova u međunarodnim i nacionalnim časopisima. Kao aktivistkinja je angažovana u više inicijativa („Vidi, gari, ne može“ inicijativa za očuvanje Dunavca, građanska borba za mesne zajednice, Skupština slobodne Srbije).

Nº 5 Vladimir Đurđević

Gost pete epizode podcasta *Nepokoreni Univerzitet* bio je **Vladimir Đurđević**, profesor Fizičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. U ovoj epizodi naš gost je govorio o važnosti multidisciplinarnog istraživača, značaju društvenog angažmana naučnika iz oblasti prirodnih naukama, važnosti razmene i prenošenja znanja među naučnicima, izazovima prenošenja stručnog znanja široj javnosti, spremnosti političke scene da prihvati informacije od stručnjaka, odgovornosti naučnika u obrazovanju i informisanju šire javnosti, ekološkim pokretima i pitanju kvaliteta vazduha i javnog zdravlja u Srbiji.

Vladimir Đurđević je redovni profesor na grupi za meteorologiju Fizičkog fakulteta, Univerziteta u Beogradu. Spoljni je saradnik Podregionalnog klimatskog centra za Jugoistočnu Evropu (SEEVC-CC– Republički hidrometeorološki zavod Srbije) od njegovog osnivanja 2009. godine. Bio je gostujući istraživač u „National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)”, u Sjedinjenim Američkim Državama; „Centro Euro-Mediterraneo sui Cambiamenti Climatici (CMCC)” u Italiji; „Instituto Superior Tecnico (IST), Universidade de Lisboa” u Portugaliji; „Mediterranean Centre on Insular Coastal Dynamics (ICoD) of the University of Malta” na Malti. Učestvovao je u više međunarodnih naučnoistraživačkih projekata, a trenutno je rukovodilac grupe sa Fizičkog fakulteta koji je partner u projektu IS-NES3, finansiranog u okviru H2020 programa.

Dobitnik je godišnje nagrade Fizičkog fakulteta za najproduktivnijeg istraživača, i nagrade Fonda Borivoje Dobrilović Svetske meteoroške organizacije.

Njegova ekspertiza je numeričko modeliranje klime, analiza klimatskih podataka, analiza uticaja klimatskih promena, procena rizika, procena ranjivosti i prilagođavanje na klimatske promene. Pored akademske karijere održao je i niz javnih predavanja o klimatskim promenama.

Nº 6 Vladica Cvetković

U zapaženje epizode među našom publikom ubraja se i ona čiji je gost bio **Vladica Cvetković**, redovni član SANU i redovni profesor Rudarsko-geološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Sa akademikom Cvetkovićem govorili smo o podsticaju i odgovornosti akademskih radnika za društveni angažman, inertnosti akademske zajednice, odnosu politike prema znanju i nauci, posledicama koje naučnici trpe zbog svog javnog angažmana, rudarstvu u Srbiji i projektu Jadar, cenzuri i autocenzuri naučnika u javnosti i nedostatku javne debate, društvenom angažmanu studenata, uzurpaciji akademskih sloboda i reformi visokog obrazovanja i Bolonjskom sistemu.

Vladica Cvetković je redovni profesor Rudarsko-geološki fakultet Univerziteta u Beogradu, na kojem je i doktorirao. Period 2004-2006 proveo je kao gostujući profesor na Univerzitetu u Salzburgu (Austrija), kao stipendista programa „Liza Majtner“. Akademik Cvetković je bio prodekan, a potom i dekan Rudarsko-geološkog fakulteta. Na fakultetu je osnovao dve laboratorije: Laboratoriju

za elektronsku mikroskopiju i Laboratoriju za proučavanje fluidnih inkluzija. Za redovnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti izabran je 2021. godine. Akademik Cvetković se bavi magmatskom petrologijom, vulkanologijom, geochemijom i mineralogijom, kao i vezom ovih disciplina sa strukturnom i regionalnom geologijom, tektonikom i obrazovanjem rudnih ležišta.

Nº 7 Tamara Džamonja Ignjatović

Gošća sedme epizode podcasta *Nepokoreni Univerzitet* bila je **Tamara Džamonja Ignjatović**, redovna profesorka na Odelenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Razgovor u ovoj epizodi vođen je na temu različitih društvenih problemima, obavezama psihologa da se društveno angažuju, nasilju i normalizaciji nasilja u društvu, uticaju društvene i političke situacije na stručnjake, korišćenju stručne terminologije u javnom diskursku, etiketiranju, angažmanu kroz Proglas, pokretanju mladih na društveni aktivizam i problemima sa kojima se mladi susreću.

Tamara Džamonja Ignjatović, redovna profesorka na Odelenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Predaje kurseve iz oblasti kliničke psihologije i mentalnog zdravlja. Prethodno je radila na Klinici za psihiatriju Kliničkog centra Srbije, gde je završila specijalizaciju iz medicinske psihologije na Medicinskom fakultetu u Beogradu. Osnovala je Specijalističke akademske studije iz Medijacije i rukovodila Centrom za istraživanja u socijalnoj politici i socijalnom radu. Gostovala je kao predavačica na International Psychoanalytic University u Berlinu i na BOŠ-u. Aktuelno je članica redakcije časopisa Psihološka istraživanja i urednica psihološke biblioteke Imago, izdavačke kuće Klio. Dobitnica nagrade Živorad Žiža Vasić 2019. godine za popularizaciju psihologije i dva puta nagrade Ljubomir Ljuba Stojić za doprinos radu i razvoju strukovnog udruženja psihologa koje dodeljuje Društvo psihologa Srbije. Izabrana je 2021. za Predsednicu Društva psihologa Srbije i tu funkciju aktuelno obavlja. Za svoje društveno angažovanje Feministički kulturni centar BeFem dodelio joj je priznanje Za feminističku etiku brige 2024. u okviru priznanja Bring the Noize.

Nº 8 Vukašin Milićević

Gost jedne od najgledanijih epizoda podcasta *Nepokoreni Univerzitet* bio je **Vukašin Milićević**, doktor teologije. Vukašin je govorio o imperativu društvenog angažmana, uticaju crkvene hijerarhije na akademsku debatu, pseudonaučnim teorijama, krizi obrazovanja, zabrani javnog delovanja i gubitku posla na Bogoslovskom fakultetu, zakonskim izmenama i instituciji blagoslova, kao i posledičnom gubitku autonomije Univerziteta i Fakulteta. Naš gost dotakao se i tema koje se tiču pozicije crkve u društvu i njenom odnosu sa politikom i vlašću, spoju svešteničke profesije i naučnog angažmana, poziciji vere u današnjem društvu i njenom uticaju na formiranje socijalnih tenzija, solidarnosti akademske zajednice i pojedinaca iz crkve, kao i društvenoj poziciji sveštenika i drugih stručnjaka.

Vukašin Milićević je teolog. Diplomirao je i doktorirao na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu i masterirao na Odeljenju za istoriju Filozofskog fakulteta. Radio je kao docent na Grupi za sistematsko bogoslovlje Pravoslavnog bogoslovskog fakulteta, Univerziteta u Beogradu. Bavi se istorijom hrišćanske doktrine i političke filozofije, kao i mestom tradicionalne religije u savremenom balkanskom kontekstu. Dosad je objavljivao isključivo tekstove koji se tiču njegovih akademskih interesovanja, više publicističkih napisa, kao i jedan roman. Obavljao je više službi u ustanovama Arhiepiskopije beogradsko-karlovačke i bio je paroh pri Hramu Svetog Save u Beogradu.

Sa nekoliko kolega sa Bogoslovskog fakulteta, poslao je javni apel protiv peticije za reviziju izučavanja teorije evolucije, na šta je crkva reagovala razrešenjem potpisnika svih crkvenih dužnosti. Milićević je smenjen sa mesta urednika radija Slovo ljubve. U doba pandemije kovida-19, u autorskom tekstu kritikovao je način pričešća. Tokom 2020. godine, od strane patrijarha Irineja suspendovan je sa svešteničkih dužnosti, pošto nije uvažio pravilo da svako svešteno lice ne može nastupati u medijima bez odobrenja patrijarha. Vukašin je 2024. godine, uprkos pozitivnom izveštaju komisije za napredovanje, otpušten sa PBF-a, što je nesumnjivo direktna posledica njegovog javnog angažovanja.

Nº 9 Snježana Milivojević

Gošća devete epizode podcasta *Nepokoreni Univerzitet* bila je **Snježana Milivojević**, profesorka Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Teme o kojima je bilo reči u ovoj epizodi kretale su se od razlika koje postoje u medijskom prostoru u Srbiji i svetu, preko specifičnosti medijskog prostora u Srbiji, uticaju i odnosu politike i medija, slobodnim medijskim prostorima, procesu digitalizacije i medijske pismenosti, atomizaciji interneta, do uloge članova akademske zajednice i njihovim obavezama prema široj javnosti, socijalnom aktivizmu i angažmanu akademskih radnika, poređenju evropskih i američkih univerziteta. Na samom kraju bilo je reči o ulozi medija u društvu, regulaciji medija, kao i krizi novinarske profesije i lažnim vestima.

Snježana Milivojević je redovna profesorka u penziji Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Oblasti njenog naučnog i istraživačkog interesovanja su kritičke studije medija i komunikacije, javno mnjenje, politička komunikacija, kulturne studije, medijska politika i regulativa, mediji i različitosti i mediji i politike

sećanja. Autorka je monografija *Mediji, ideologija i kultura, Media Monitoring Manual, Televizija u Evropi- Srbija, Ekranizacija izbora, Profesija na raskršću: novinarstvo na pragu informacionog društva (ur.)* kao i velikog broja domaćih i međunarodnih istraživačkih projekata.

Snježana Milivojević je gostujuća profesorka na University of New York u Pragu (2014 -) ko-direktora kursa Comparative Media Systems na Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku (2011-). Bila je Chevening Scholar na St. Antony's College, Oxford University (2001), Fulbright Visiting Scholar na Columbia University (2012-13) i gostujuća profesorka na više evropskih i američkih univerziteta. Tokom 2022/23 bila je na poziciji dekanice Bayan college iz Omana koji je filijala američkog Purdue University.

Nº 10 Ana Pešikan

U desetoj epizodi podcasta ***Nepokoreni Univerzitet*** gostovala je **Ana Pešikan**, profesorka Filozofskog fakulteta Univerziteta

u Beogradu. U ovoj epizodi bilo je reči o vezi društvenog angažmana, nauke i prosvetnog rada i društvenoj odgovornosti naučnika. Naša gošća je govorila o poziciji ministarke nauke, njenoj važnosti i uticaju na nauku i prosvetu, kao i odnosu između politike i nauke. Razgovarali smo o nastavničkom zvanju i pedagoškoj autonomiji nastavnika, vezi nauke i privrede, kritičkom mišljenju, nedostatku kompetencija ljudi na vodećim državnim funkcijama, načinu ocenjivanja naučnih rezultata i mnogim drugim temama.

Ana Pešikan je doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, Odeljenje za psihologiju, 2000. godine s tezom „Psihološki pristup aktivnom učenju istorije na osnovnoškolskom nivou“. Na Univerzitetu Harvard u Bostonu, SAD, 2001. godine završila je i seminar „International seminar for education leaders: Strengthening Teacher Education – New strategies and Best Practices“.

Učestvovala je u preko 20 projekata iz razvojne i pedagoške psihologije, bila Unicefov konsultant za obrazovanje (Jugoslavija/Srbija i Crna Gora, Gruzija), član ekspertske grupe Vlade Republike Srbije za izradu izveštaja o realizaciji Milenijumskih ciljeva razvoja u Srbiji, član komisije Fonda za mlade talente Vlade Srbije, kao i ekspert za obrazovanje grupe Vlade Srbije za izradu Drugog izveštaja o Strategiji za smanjenje siromaštva u Srbiji.

Do jula 2008. godine bila je Ministar nauke u Vladi Republike Srbije, a nakon toga nastavila rad u Ministarstvu, kao savetnik ministra.

Nº 11 Vladimir Obradović

Gost jedanaeste epizode podcasta ***Nepokoreni Univerzitet*** bio je **Vladimir Obradović**, profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu. Naš gost je govorio o znanju kao kapitalu, važnosti transfera znanja u nauci i dobrobitima za društvo, nedostatku stručnih diskusija u javnom prostoru, plagijatima i lažnim doktoratima, gubitnu vere u nauku i obrazovanje, bodovanju naučnih rezultata, ali i komforu naučne zajednice u Srbiji. U razgovoru smo se dotakli i tema koje se tiču političkog angažmana, menadžerskim i projektnim sposobnostima političara, projektima u nauci, javnom i privatnom sektoru kao i projektu Expo.

Vladimir Obradović je redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu gde je i šef Katedre za interdisciplinarna istraživanja u menadžmentu. Kao gostujući profesor angažovan je na doktorskim studijama univerziteta Alma Mater Europaea iz Slovenije i na Državnom univerzitetu za menadžment iz Moskve na master programu „International Project Management“.

Prof. dr Vladimir Obradović je potpredsednik za finansije, administraciju i događaje Međunarodne asocijacije za upravljanje projektima – IPMA i predsednik je Udruženja za upravljanje projektima Srbije – IPMA Srbija. Takođe je i glavni urednik časopisa European Project Management Journal i član uredivačkog odbora uglednog svetskog časopisa International Journal of Project Management, kao i renomiranih internacionalnih časopisa Project Leadership and Society, i Information Technologies and Learning Tools Journal.

Pored nastavno naučnog angažmana profesor Obradović je kao vanstranačka ličnost bio narodni poslanik, kao i kandidat ujedinjene opozicije za gradonačelnika Beograd, na izborima održanim u decembru 2023. godine.

MASA

MREŽA AKADEMSKE
SOLIDARNOSTI
I ANGAŽOVANOSTI

www.akademska-masa.org

NEPOKORENI

UNIVERSITET